

Men mag natuurlijk niet daarop alleen afgaan, omdat men dan feitelijk niets zou doen dan de projectie van den winkelier reproduceeren. Als controleermiddel is de vergelijking echter goed bruikbaar, een eventueel groot verschil wijst of op een fout in onze calculatie of op een fout in de projectie van den winkelier.

4. DE WINSTBEPALING

De verschillende soorten artikelen, die worden gevoerd zullen een verschil in winstpercentage hebben en dus zal de splitsing van den omzet moeten worden gekend over die artikelengroepen, die met een verschillend winstpercentage gecalculceerd worden. Men mag echter niet zonder meer aannemen, dat de werkelijk-gemaakte winst zal stemmen met hetgeen voor-gecalculceerd is bij de prijsstelling, ook al neemt men bij de bepaling van de gemaakte winst de opruimingsprijsreductie als afzonderlijken factor in aanmerking.

Mogelijk is de voorraad-administratie zóó ingericht, dat de gemaakte winst per soort in de voorafgaande jaren afzonderlijk te zien is en dus in die jaren vaststellen of de gemaakte winst per groep met de voorgecalculceerde winst stemt; bij welke artikelen wel, en bij welke niet. Voor zooverre voor het laatste geen bijzondere aanwijzingen zijn kunnen we aannemen, dat in het desbetreffende jaar in dezelfde mate overeenstemming tusschen voorgecalculceerde en gemaakte winst zal bestaan.

Indien zulk een vergelijking niet mogelijk is naar groepen, omdat de uitkomende winst slechts in totaal over den geheelen verkoop bekend is, dan zal men — indien de voorgecalculceerde totaalwinst daarvan afwijkt — het verschil naar evenredigheid door de groepen moeten verdeelen. De dus gevonden gemaakte bruto-winst per artikelengroep controleere men met een groot aantal steekproefgewijze vergelijkingen van de marge tusschen inkoop- en verkoopprijzen.

Omzet en bruto-winst bekend zijnde, heeft men dus de winst-derving doordat de zaak één maand te laat werd geopend.

Tenslotte zij nog opgemerkt, dat ook in de winstmarge een stijgende of dalende tendenz en ook een conjunctuur-invloed zou kunnen worden waargenomen. Is de voorgecalculceerde winst de jaren door gelijk gebleven, dan blijkt die reactie in de verschillen tusschen voorberekende en gemaakte winst. Met dezen invloed moet dus rekening gehouden worden, tevens moet worden nagegaan of in de winstmarge een zeker trendmatig verloop ligt met andere woorden de winsteapaciteit zich in stijgende of dalende lijn ontwikkelt.

5. DE PRIJSREDUCTIE BIJ UITVERKOOP

De omvang van den uitverkoop is bekend, ze heeft al plaats gehad. De opgeruimde quantiteiten staan dus vast, zoo ook de gemaakte prijzen. Het eerste kan vergeleken worden met de opgeruimde quantiteiten in voorafgaande jaren, waarbij echter weer opgelet moet worden, dat bij die conjunctuur de omvang van den uitverkoop (en de prijsreductie) grooter is en dus niet een conjunctuurgevolg wordt aangezien voor gevolg van de tekortkoming van den leverancier. Men kan hier dus slechts vergelijken met verhoudingen van opruimingsverlies in jaren van ongeveer gelijken conjunctuurtoestand. De waarschijnlijkheid is groot, dat de grootere goederenmassa in de opruiming de prijzen ditmaal sterker gedrukt heeft, maar de accountant zal zulks moeten bewijzen uit zijn berekeningen.

h. Nabetrachting.

Het behoeft niet betoogd, dat examinatoren niet in 2½ uur een uitwerking als deze verwacht hebben. Mijn bedoeling was dan ook meer te laten zien, wat er aan bedrijfs-economische problemen in dit vraagstuk verscholen lag dan een officieele uitwer-

king te geven. In het bijzonder geldt dit voor wat ik opmerkte omtrent seizoen index, trend en conjunctuurinvloed.

Dit brengt ons trouwens in aanraking met problemen der toegepaste bedrijfshuishoudkunde, die tot dusverre in de accountantsstudie niet dan zeer in het algemeen werden behandeld; waarvan bovendien afzonderlijke beoefening in de praktijk door lieden die daarvan diepere studie gemaakt hebben naar mijn indruk niet ongewenscht zou zijn.

ABR. M.

UIT HET BUITENLAND

Red.: W. BEIJDERWELLEN, J. E. ERDMAN,
C. A. HUYSMAN en A. M. VAN RIETSCHOTEN

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

Géén registratie in Engeland

Ook in Engeland is de quaestie der registratie van accountants geenszins nieuw; tusschen de jaren 1891 en 1911 werden dan ook reeds verschillende ontwerpen bij het Parlement ingediend, geen daarvan kon het echter tot wet brengen. Van de groote vereenigingen was het Institute scherp tegen registratie gekant, door de Society en de andere vereenigingen werd eene wettelijke regeling sterk gepropageerd.

In den loop van 1929 is het vraagstuk echter plotseling in een meer acuut stadium gekomen. Het Parlement was gewoon in gemeentelijke verordeningen de bepaling op te nemen, dat het gemeentebestuur accountants en auditors kon benoemen uit de leden van de beide groote vereenigingen. Tusschen de jaren 1914 en 1929 heeft de London Association of Accountants meerdere pogingen aangewend die benoembaarheid ook voor hare leden te verkrijgen. In laatstgenoemd jaar uitte de commissie voor de gemeentelijke wetgeving de wensch, dat het accountantsberoep, evenals de andere wetenschappelijke beroepen, als geheel zou worden geregeld, door de instelling van een vertegenwoordigend lichaam, met controle over het geheele beroep en aanhoudende een register, waarin de namen van alle volledig bevoegde personen zouden worden opgenomen.

De President van den Board of Trade benoemde daarop in Februari 1930 eene commissie van vijf in alle opzichten tot oordeelen bevoegde personen met opdracht „na te gaan en te rapporteeren over de wenschelijkheid de uitoefening van den accountantspraktijk te beperken tot die personen, welke in een bij de wet ingesteld register zouden zijn ingeschreven en zoo ja, aan te geven hoe zulk een register moest worden geregeld en gecontroleerd”.

De Commissie hoorde de vertegenwoordigers van alle accountantsvereenigingen, organisaties van Handel en Industrie, de British Bankers en de British Insurance Association en H. M. Treasury, zij was reeds in Augustus 1930 met haar rapport gereed. Alle verhooren werden in extenso in „The Accountant” opgenomen; het rapport in het nummer van 16 Augustus 1930.

Volgens een in dit rapport gegeven overzicht bestaan in Engeland thans minstens zeventien vereenigingen; de eischen voor het lidmaatschap loopen sterk uiteen, een basis van vergelijking is moeilijk aan te wijzen. Van de ± 26.500 leden oefenen er ongeveer 10.000 den praktijk voor eigen rekening uit. Bovendien zijn er een groot aantal ongeorganiseerden, terwijl ten slotte banken, verzekeringsmaatschappijen en advocaten accountantsarbeid voor hunne cliënten verrichten.

Het bleek der Commissie, dat eenige vereenigingen met een ledental, uitmakende 45 % van dat van alle tezamen, tegen

registratie zijn en in elk geval hunne initialen willen blijven voeren.

Zij meende, dat bij instelling van een register alle personen, die gedurende zekere minimum periode den praktijk uitoefenden, daarin behoorden te worden opgenomen; het zou dus een menschenleefetijd duren, vóór alle register-accountants volledig bevoegd zouden zijn.

De grootste moeilijkheid bleek gelegen in eene goede omschrijving van het begrip „accountancy”; de voorgestelde definities voldeden geen van allen, niemand was in staat eene omschrijving te geven, welke alle functies van den accountant omvat, zonder daarin werkzaamheden te betrekken, die óók tot andere beroepen behooren.

Stelt men de eischen voor toelating te hoog, dan zal er een niet te stuiten drang naar verlaging ontstaan. Bovendien dupeert men die personen, welke slechts weinig belangrijke diensten verleen (b.v. administratie van kleine handelszaken), terwijl men anderzijds het publiek zou dwingen van de diensten van onnoodig hoog ontwikkelde personen gebruik te maken.

Op grond van haar onderzoek kwam de Commissie tot de conclusie, dat het publiek wel degelijk onderscheid maakt en in het algemeen niet beïnvloed of misleid wordt door het enkele feit, dat iemand zich zelf „accountant” noemt, maar de keuze van den accountant hoofdzakelijk baseert op persoonlijke bekendheid of plaatselijke reputatie.

Zij kon dan ook niet de overtuiging krijgen, dat dat deel van het publiek, hetwelk van de diensten van accountants gebruik pleegt te maken, eene wijziging in den bestaanden toestand wenscht. Het verlangen naar registratie is, direct of indirect, ontstaan in het beroep zelf en voornamelijk als gevolg van pogingen van bepaalde vereenigingen om dezelfde publieke appreciatie te verkrijgen, als andere organisaties.

De Commissie kwam ten slotte met algemeene stemmen tot de conclusie, dat registratie niet gewenscht was. Daarmede zal in Engeland de wettelijke regeling van het accountantsberoep voor eerst wel van de baan zijn.

Is de accountant tegenover derden verantwoordelijk?

„A man is entitled to be as negligent as he pleases towards the whole world if he owes no duty to them”.

„The Accountant” van 14 Febr. j.l. bevat eene beslissing van het Court of Appeals te New York, welke van belang is ten aanzien van de beteekenis der accountantsverklaring.

Het geval was vrij eenvoudig. De firma Fred Stern & Co. maakte reeds eenige jaren achtereenvolgend gebruik van de diensten van hetzelfde accountantskantoor voor het certificeren van hare balansen. De aard van het bedrijf, import en handel in rubber, bracht mede, dat de zaak met belangrijke credieten werkte. Het was den accountants bekend, dat de door hen onderteekende balansen bestemd waren om aan banken en andere geldschieters te worden overgelegd. Begin Februari 1924 teekenden zij de balans per 31 Dec. 1923; hunne verklaring luidde, „dat zij de boekhouding tot genoemden datum gecontroleerd hadden, dat de balans daarmede en met de verkregen inlichtingen en uitleggingen in overeenstemming was en een juist beeld van den financieelen toestand gaf”. Zij gaf een kapitaal aan van ruim één millioen dollar, maar spoedig bleek, dat de zaak op dat tijdstip reeds insolvent was, en dat onder de vorderingen fictieve posten opgenomen waren, welke de accountants bij voldoende zorg ongetwijfeld geconstateerd zouden hebben. De firma faillieerde, en een der geldschieters, die op grond van de overgelegde balans 1923 tot credietverleening was overgegaan, sprak de accountants o.a. wegens nalatigheid voor het verlies aan.

Het „American Institute of Accountants” meende in een namens haar ingediend memorandum, dat diegene (advocaat, teller, controleur, accountant) welke de juistheid eener opgave certificeert, zulks doet voor zijnen opdrachtgever. Deelt deze laatste uitdrukkelijk mede, dat de verklaring ten behoeve van eene transactie met eene derde partij gebruikt moet worden, dan kan verantwoordelijkheid tegenover deze laatste ontstaan. Het is echter onaannemelijk, dat de onderteekenaar tegenover iederen en in alle gevallen verantwoordelijk is; zijne aansprakelijkheid zou dan eenvoudig onbeperkt zijn.

De accountant zal steeds moeten overwegen, hoever hij in een bepaald geval zijn onderzoek zal uitstrekken; in zijn werk is altijd een element van willekeur aanwezig. Bij elke controle zal er een punt komen, waarop, teneinde de kosten niet onevenredig te doen stijgen, het onderzoek moet worden gestopt; dit punt is afhankelijk van de verhouding tot den opdrachtgever en het gebruik — voor zoover den accountant bekend — dat deze laatste van zijne verklaring zal maken. Is die verklaring uitsluitend als zekerheid voor den opdrachtgever bedoeld, dan bestaat de mogelijkheid dat de accountant genoeg neemt met mededeelingen, welke hij niet zonder verder onderzoek zou hebben geaccepteerd, indien hem bekend geweest ware, dat een derde op grond van zijne verklaring zou moeten handelen.

Eischers had in het onderhavige geval van haren debiteur eene accountantsverklaring moeten vragen, welke bepaaldelijk tegenover haar gold; zij had den accountant dan kunnen vragen welke de „inlichtingen” en „uitleggingen” geweest waren, hoever het onderzoek was uitgestrekt en of dat onderzoek voor het doel van den geldschieter voldoende was geweest. Alleen in dat geval zou eene directe verhouding tot de accountants bestaan hebben.

Op grond van de jurisprudentie (waaraan ook bovenstaand motto is ontleend), werd ten slotte aangetoond, dat aansprakelijkheid en plicht tot schadevergoeding uitsluitend bestaat tegenover den opdrachtgever en niet tegenover derden. Naar aanleiding van de gelijkkluidende uitspraak van het New-Yorksche rechtercollege, merkt de Redactie van „The Accountant” op, dat in Engeland ongetwijfeld in gelijken geest zou zijn beslist.

C. A. H.

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHuishouDKUNDE

Redactie: **Mej. Dr. R. PHILIPS** en **Drs. G. L. GROENEVELD** voor bedrijfseconomie en **J. P. DE HAAN** en **J. C. SPANGENBERG** voor accountancy

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

Wettelijke regeling van het accountantswezen

Dijkster, R. A. — Bemoeiing van de overheid met het accountantswezen is in het algemeen belang wenschelijk. Die bemoeiing kan in eerste instantie bestaan in het afnemen van een staatsexamen, in tweede instantie in het verzorgen van de opleiding en, verder gaande, in een onmiddellijke selectie van overheidswege tusschen degenen die thans het beroep uitoefenen. Wil men de laatste oplossing, dan verdient de regeling 1918 de voorkeur boven die van 1930.

A II 4 *Maatschappij-Belangen Dec. 1930*

De wettelijke regeling van het accountantswezen

Geer, Mr. Dr. van — Bespreking van de door het Bestuur der Vereeniging van academisch gevormde accountants uitgeoefende critiek op het verslag van de Regeeringscommissie 1928, waarbij schr.